

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **SYNOT TIP, a. s.**, se sídlem Jaktáře 1475, Uherské Hradiště, zast. JUDr. Jaroslavem Novákem, Ph. D., advokátem se sídlem Trojanova 12, Praha 2, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, odbor rozpočtu a financování, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2011, č. j. MMB/0407671/2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 12. 2013, č. j. 29 Af 296/2011-64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Jaroslava Nováka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Úřad městské části města Brna, Brno-sever, odbor finanční (dále jen „úřad městské části“), vyměřil společnosti SYNOT TIP, a. s. (dále jen „žalobkyně“) platebním výměrem ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. OF/04/10/VHP/19, č. j. OF/022621/11/Dan, podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 17/1998 Sb., o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj, a za použití § 98 zákona č. 280/2009 Sb., daňový

řád (dále jen „daňový řád“), místní poplatek ve výši 50 000 Kč „za provozování 10 ks výherních hracích přístrojů“ v období od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2008 (pozn.: jednalo se o 9 ks interaktivních videoloterních terminálů a 1 ks rulety). Odvolání žalobkyně bylo rozhodnutím Magistrátu města Brna, odborem rozpočtu a financování (dále jen „stěžovatel“), ze dne 1. 11. 2011, č. j. MMB/0407671/2011, zamítnuto a rozhodnutí úřadu městské části potvrzeno. Rozsudkem ze dne 3. 12. 2013, č. j. 29 Af 296/2011-64, rozhodl Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele tak, že výrokem I. zrušil rozhodnutí žalobou napadené i předcházející platební výměr úřadu městské části a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení; výrokem II. uložil stěžovateli povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

[2] Krajský soud dospěl k závěru o nezákonnosti závěrů stěžovatele a úřadu městské části o povinnosti zpoplatnit místním poplatkem koncová zařízení centrálního loterního systému (dále jen „koncová zařízení“) za období od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2008. Vyšel z právní úpravy § 1 písm. g) a § 10a zákona o místních poplatcích ve znění účinném do 15. 6. 2010, a dále ve znění účinném od 16. 6. 2010. Uvedl, že pokud zákon o místních poplatcích odkazoval pro účely výběru místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj obecně na zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (dále jen „zákon o loteriích“), který obsahoval dvě definice pro pojem „výherní hrací přístroj“, a to širší definici v § 2 písm. e) a užší definici v § 17, bylo nutno aplikovat v dané věci v souladu se zásadou *in dubio mitius* definici užší a místní poplatek nevyměřit; odkázal přitom na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2003, sp. zn. IV. ÚS 666/02 (tento i dále uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz) a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, a ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006-155 (tyto i dále uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Současně uvedl, že výklad pojmu „výherní hrací přístroj“ provedený Ústavním soudem v nálezu ze dne 14. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 29/10, bylo možno aplikovat pouze do budoucna, tedy ve vztahu k ještě neuběhnulým poplatkovým obdobím; krajský soud poukázal na princip legitimního očekávání ve vztahu k ustálené správní praxi (odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, a na nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 520/06). Ustálenou správní praxi dovodil krajský soud ze zjištění, že koncová zařízení byla zaváděna na trh již od roku 2004 a nebyla zpoplatňována, neboť nebyla považována za výherní hrací přístroje dle zákona o místních poplatcích; zvrát přinesl až zákon č. 183/2010 Sb., který s účinností od 16. 6. 2010 zavedl do zákona o místních poplatcích pojem „jiné povolené technické herní zařízení“.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobkyně

[3] Stěžovatel podal včasnou kasační stížnost, a to z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Konkrétně namítl, že k vyměření místního poplatku u koncových zařízení centrálního loterního systému žalobkyně došlo v souladu se zákonem a nebylo na místě aplikovat zásadu *in dubio mitius*. Zpoplatnění koncových zařízení nebylo možno podřadit pod oblast povolovacího řízení, proto bylo třeba v období před 16. 6. 2010 považovat tato

pokračování

koncová zařízení pro potřeby zpoplatnění místním poplatkem za výherní hrací přístroje dle širší definice v § 2 odst. e) zákona o loteriích. Dle stěžovatele jsou závěry krajského soudu v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 29/10.

[5] Stěžovatel nesouhlasil dále s tím, že by ve zmíněném nálezu Ústavním soudem provedený výklad pojmu výherní hrací přístroj mohl být použit pouze do budoucna a nikoliv pro uplynulá období, a to s poukazem na legitimní očekávání poplatníka (žalobkyně). Namítl, že se správa místních poplatků řídí daňovým řádem, který upravuje lhůty pro vyměřování a vybírání daní a místních poplatků; pokud je místní poplatek vyměřen v rámci těchto lhůt, nelze považovat postup správního orgánu za nezákonný a rozporný s legitimním očekáváním. Vyjasnění pojmu výherní hrací přístroj Ústavním soudem bylo podkladem pro vyměření místního poplatku za koncová zařízení za období předcházející 16. 6. 2010 všude tam, kde dosud neuplynuly lhůty pro stanovení daně podle daňového řádu; ve věci žalobkyně nedošlo k neodůvodněné změně ustálené správní praxe (v minulosti správní orgány v těchto případech žádná rozhodnutí nevydávaly a proto ani žádná „správní praxe“ neexistovala).

[6] Stěžovatel poukázal na rozsudky Krajského soudu v Brně sp. zn. 31 Af 282/2011, sp. zn. 31 Af 281/2001, sp. zn. 31 Af 9/2012 a sp. zn. 31 Af 43/2012 s tím, že v nich Krajský soud v Brně dospěl ke stejným závěrům jako stěžovatel.

[7] Za nesprávný považoval stěžovatel dále postup krajského soudu, kdy tento zrušil rozhodnutí stěžovatele i platební výměr úřadu městské části a věc vrátil k dalšímu řízení stěžovateli, který však nemůže ve věci konat. Stěžovatel upozornil také na to, že krajský soud vytkl úřadu městské části některé procesní vady, které by ovšem nemohly být v dalším řízení napraveny, neboť při vázanosti úřadu městské části právním názorem krajského soudu bude třeba správní řízení zastavit.

[8] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že závěry v nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 29/10, nebylo možno vztáhnout na problematiku místních poplatků, neboť Ústavní soud se zde zabýval pojmem „výherní hrací přístroj“ (jen) pro účely posouzení regulativního oprávnění obcí v rámci práva na územní samosprávu. Ztotožnila se dále s názorem krajského soudu o nutnosti postupu dle zásady *in dubio mitius*. Ustálenou správní praxi žalobkyně spatřovala (právě) v tom, že správní orgány od uvedení koncových zařízení na trh v roce 2004 až dokonce června 2010 nevydávaly žádná rozhodnutí o vyměření místních poplatků za jejich provoz. Žalobkyně poukázala rovněž na princip právní jistoty a zásadu předvídatelnosti postupu orgánů veřejné moci, jakož i na nepřípustnost retroaktivního výkladu právních norem (zmínila nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 420/09, ze dne 8. 6. 1995, sp. zn. IV. ÚS 215/94, ze dne 22. 6. 2009, sp. zn. IV. ÚS 610/06, ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 520/06, nebo ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 344/04, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132).

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal v záhlaví označený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížnosti uplatněného důvodu, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedůvodnou kasační stížnost zamítl na základě úvah dále vyložených.

[10] Klíčová otázka tohoto případu spočívá v tom, zda koncová zařízení podléhala v období od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2008 místnímu poplatku.

[11] Totožnou otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 5 Afs 80/2013-32 (předmětem přezkumu byl právě stěžovatelem zmiňovaný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 6. 2013, č. j. 31 Af 9/2012-29). Nejvyšší správní soud se při posuzování nynějšího případu nehodlá od tohoto názoru odlišit a na závěry v něm vyjádřené a všeobecně dostupné odkazuje. Stěžovatelova argumentace rozsudky Krajského soudu v Brně judikujícího v jiných věcech ve prospěch opačného názoru není nadále důvodná, neboť Nejvyšší správní soud odkazovanou linii judikatury již prolomil (srov. např. již citovaný rozsudek ze dne 13. 2. 2014, č. j. 5 Afs 80/2013-32, jakož i rozsudky ze dne 9. 4. 2014, č. j. 10 As 2/2014-48, či ze dne 11. 4. 2014, č. j. 5 Afs 119/2013-29).

[12] Krajský soud správně vymezil, že pro posouzení této věci je podstatné, že zákon o místních poplatcích ve znění účinném do 15. 6. 2010 upravoval v § 1 písm. g) oprávnění obcí vybírat místní poplatek toliko za provozovaný výherní hrací přístroj. V ustanovení § 10a odst. 1 zákona o místních poplatcích ve znění účinném do 15. 6. 2010 bylo stanoveno, že „*poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj podléhá každý povolený hrací přístroj.*“ Ustanovení § 1 písm. g) a § 10a odst. 1 zákona o místních poplatcích přitom odkazovala na zákon o loteriích, který ve znění účinném po celé předmětné poplatkové období (od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2008), v § 2 písm. e) stanovil, že loteriem a jinými podobnými hrami jsou též „*sázkové hry provozované pomocí elektronicky nebo elektronickomechanicky řízených výherních hracích přístrojů nebo podobných zařízení (dále jen „výherní hrací přístroje“).*“ V § 17 odst. 1 však zákon o loteriích současně uváděl, že „*výherním hracím přístrojem se rozumí kompaktní, funkčně nedělitelné a programově řízené technické zařízení s ovládáním určeným pouze pro jednoho hráče.*“

[13] Úvaha stěžovatele, že na základě právních závěrů Ústavního soudu učiněných v nálezu ze dne 14. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 29/10, mohl úřad městské části přistoupit ke zpoplatnění jednotlivých koncových zařízení (centrálního loterního systému), není správná.

[14] Názor stěžovatele nenachází v dikci zákona o místních poplatcích žádnou oporu. Nejvyšší správní soud veden povahou předmětu místního poplatku dospěl shodně s krajským soudem k závěru, že předmětem poplatku podle § 10a odst. 1 zákona o místních poplatcích ve znění účinném do 15. 6. 2010 (tj. před novelou provedenou zákonem č. 183/2010 Sb.) byly jen a pouze výherní hrací přístroje a nikoliv též koncová zařízení. Správní orgány proto nemohly postupovat ve smyslu širší definice loterií a podobných her obsažené v § 2 písm. e) zákona o loteriích, ale (jak správně uvedl krajský

pokračování

soud) mohly poplatky vyměřovat jen v souladu s užší definicí výherního hracího přístroje obsaženou v § 17 odst. 1 zákona o loteriích.

[15] Pro tento výklad svědčí také čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že *„daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona“*. Ústavodárce zamýšlel zabránit situaci, kdy by výběr daní a poplatků závisel na libovůli správního orgánu. Jak je patrné již z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 80/2013-32, zákonným podkladem pro vybírání místních poplatků je § 1 zákona o místních poplatcích, který v relevantních zněních obsahuje taxativní výčet místních poplatků; žádné jiné poplatky, byť za jiné výherní zařízení než zde uvedené, vybírat nelze.

[16] Jediný správný je takový výklad § 10a zákona o místních poplatcích, ve znění účinném do 15. 6. 2010, který obce opravňuje k uložení místního poplatku za výherní hrací přístroje, splňují-li tato zařízení zároveň definici dle § 17 odst. 1 zákona o loteriích v rozhodném znění. Opačný výklad, jak již řečeno, by ponechával prostor pro libovůli při ukládání poplatkové povinnosti, což nelze s odkazem na čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a jemu korespondujícím čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod připustit (obdobně viz nález Ústavního soudu ze dne 18. 9. 1996, sp. zn. II. ÚS 186/95).

[17] Námitka nesprávného posouzení právní otázky krajským soudem je proto nedůvodná.

[18] Stěžovatel se dále domníval, že judikaturní vyjasnění pojmu výherní hrací přístroj je legitimním podkladem pro zpětné vyměření místního poplatku za koncová zařízení centrálních loterních systémů za období předcházející 16. 6. 2010, a to i v těch řízeních, kde dle daňového řádu dosud neuplynuly propadné lhůty pro stanovení poplatku.

[19] Ani tento názor stěžovatele však není správný. K žádnému pro tuto věc relevantnímu vyjasnění pojmu výherní hrací přístroj pro účely zpoplatňování koncových zařízení centrálních loterních systémů nedošlo, neboť Ústavní soud v nálezu ze dne 14. 6. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 29/10, řešil věcně odlišnou otázku, a to regulaci koncových zařízení příslušnou územní samosprávou. Právní názory zde uvedené nelze vztáhnout na vyměřování místních poplatků za koncová zařízení.

[20] Stěžovatel rovněž namítal, že krajský soud zrušil jak rozhodnutí stěžovatele, tak platební výměr úřadu městské části, avšak věc vrátil k dalšímu řízení stěžovateli, který nemůže ve věci konat.

[21] K této námitce uvádí Nejvyšší správní soud následující. Krajský soud správně dovodil, že úřad městské části i stěžovatel rozhodli věc v rozporu se zákonem a zrušil rozhodnutí obou těchto správních orgánů. Nepochybil, pokud současně rozhodl o vrácení věci zpět stěžovateli. Z procesního rámce, který řízení před krajským soudem reguluje, konkrétně pak z § 78 odst. 3 s. ř. s. plyne, že *„[z]rušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo“*, a z § 78 odst. 4 plyne, že *„[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení“*.

žalovanému. Již z gramatického výkladu těchto dvou ustanovení je zřejmé, že po tom, co soud dospěje k závěru o důvodnosti žaloby a správní rozhodnutí zruší, zpravidla věc vrátí žalovanému (zde stěžovateli), nikoli správnímu orgánu I. stupně (zde úřadu městské části), k dalšímu řízení. Zrušil-li tedy krajský soud dle § 78 odst. 3 s. ř. s. rozhodnutí úřadu městské části i stěžovatele a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), stěžovatel má vrátit správní spis úřadu městské části k dalšímu řízení. Pokud je z právních závěrů krajského soudu (a Nejvyššího správního soudu) jasné, že odpadl důvod řízení zahájeného z úřední povinnosti, úřad městské části je tímto názorem vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a dle § 106 daňového řádu řízení zastaví.

[22] Nejvyšší správní soud sice souhlasí s názorem stěžovatele, že procesní vady spočívající v nesprávném postupu při vyměřování místního poplatku nebude moci stěžovatel, resp. Úřad městské části, zhojit, ale, jak plyne z výše uvedených závěrů, samo vyměření předmětného místního poplatku nemělo základ v právní úpravě relevantní pro rozhodování ve věci; právě proto bude řízení o vyměření místního poplatku úřadem městské části zastaveno, takže odstraňování předcházejících procesních vad představovalo by vedení nesmyslného procesu.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[24] Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila vůči stěžovateli. Nejvyšší správní soud úspěšně žalobkyni přiznal náhradu nákladů v souladu s § 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za jeden úkon právních služeb à 3100 Kč (vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 3. 2. 2014), dále byla přiznána náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 3400 Kč. Protože právnická osoba zřízená podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie, jejímž společníkem je advokát žalobkyně, je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 714 Kč, odpovídající dani, kterou je zmíněná právnická osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkem jí tedy vůči stěžovateli byla přiznána náhrada nákladů ve výši 4114 Kč. Jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku, tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce JUDr. Jaroslava Nováka do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 14. května 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu